

*Odločen in pogumen borec
za našo zemljo in pravico
postati mora tudi sinček,
ko svet spozna, laž in krivico.*

*In v svojo pravo domovino
slovensko mora se vrniti
in tukaj z mamico nesrečno
dom zaželeni spet dobiti.*

*A kje v tej ljudski gneči vaju
zdaj sprejme gostoljubna streha
in kaj storimo naj, da kruta
usoda tretji nas preneha?*

*Kako še dolgo hrepenela
zaman mi bosta sem v daljavo,
kjer dviga se nad mestom belim
grad sivi v svobodno višavo?*

Fr. Rojec.

SVOBODAN DRAGANEC:

Ciganka Analiza.

a predjužnik leže kmetič v senco na robu gozda, si obriše s čela znoj in obesi koso na vejo. Radostno mu splavajo oči preko položne senožetī, visoka trava leži v enakomernih redeh. Saj pa je tudi začel kositi davi rano pred solncem, ki zdaj tako pripeka in suši, da kar puhti dišeče veselje iz sena. Prav zares, danes je naporno zaslužil svoj predjužnik! Iz bisage vzame bučo vina in hlebec belega kruha, a takoj zapazi, da je pozabil nož doma. Zato se pripravi, da kar z rokama prelomi dobro zapečeni hlebec.

Ta trenutek zašumi za njim na gozdni poti in skozi grmovje mu zakliče prijazen ženski glas: »Dober dan, gospodar! Bog daj srečo!«

Kmetič se ozre in zagleda za seboj med grmovjem mlado, znano ciganko s pisano košaro.

»Dober dan, dober dan, Analiza! Odkod pa ti? Kaj si prinesla v košari novega in lepega? Ali pravzaprav, kaj bi rada v njej odnesla?«

»Kako ste pametni, oče, da ste baš uganili,« odgovori ciganka in zapiči črne, lačne oči v belo, dišečo pogačo, »iz mesta prihajam in res, kupila sem nekaj novega in lepega. Nalašč kakor za vas in vaše stare zobe, da si jih ne polomite. Poglejte ta novi in lepi nož, njegov okrašen ročaj in dolgo, brušeno ostrino. Dajte mi trdi hlebec, da ga vam zrežem na drobne kose in da se začudite ostrini mojega noža.«

»Gotovo si ga po cigansko našla, kjer ga nisi pošteno izgubila. Sicer pa se v ciganski roki vsaka stvar zmaliči in spridi. In v tvoji celo, Analiza, ker pravijo, da si zvita čarovnica in da znaš izpreminjati cekine v črepinje.«

»Narobe, stari gospodar, v moji roki nastane cekin iz črepinj. Le dajte, poizkusite, vzdignite bisago in jo široko odprite. Jaz bom rezala hlebec in metala koščke vanjo, vi pa štejte na glas, da ne

zmanjka niti enega. Štejte na glas in pazite samo, da se ne uštejete in mene potem ne obdolžite po krivem. Saj vendar veste, kar je v malhi, tega še mačka ne sne, in kar je prešteto, je varno kakor pod ključem.«

»Govoriti pa znaš, Analiza, da bi ti verjela sama lisica. Torej le brž, na, zreži mi hlebec na drobno, saj ne bo zastonj!«

Ležeči kmetič si vzdigne bisago nad glavo in jo široko nastavi ciganki. Ona počene za njim in odloži košaro. Ciganka reže, kmetič pa šteje na glas v malho padajoče koščke ter zadovoljivo kima: »Storil sem ji krivico. Pa je res natančna in poštena.«

»Držite visoko, oče, štejte glasneje in pazite, da se ne zmotite,« ga vedno iznova opominja postrežljiva Analiza, »zdaj sem gotova, hleb je zrezan. Zbogom, najboljši tek!«

Ciganka odide jadrno po poti, on pa vikne za njo: »Počakaj, Analiza, saj sem rekel, da ne bo zastonj. Vzemi si nekoliko koščkov kruha!«

»Kmetič, sam pojej, ker si tako moder in učen, ker znaš tako natančno šteti,« in ciganka odvihra med grmovjem.

Kmetič položi bisago predse, jo razgrne in prestrašen odskoči: »O ti čarovnica ciganska! Zdaj šele vem, zakaj se ta hudoba imenuje Analiza, ker je zvita za dve, za Ano in Lizo!« Kmetič bulji v bisago, nametano s kamenčki, kosi trhlega lesa, šiškami, hrošči, polži, celo mala žaba skače po dnu bisage. Zrezani hleb je v košari odnesla prebrisana ciganka, a njemu pustila nagnusno zmes, za njegovim hrbtom pobrano z gozdnih tal. Kmetič se udari po čelu in se porogljivo nasmeje sam sebi:

»Sedaj si, kmetič, moder in učen,
da hleb je boljši cel ko razdeljen!«

Kaj so rekli striček . . .

Rekli so striček:

*»Kjer je fantiček,
tam mora biti konjiček,
a kjer je konjiček,
tam mora biti voziček.«*

In striček? —

*Kupili so voziček,
voziček je vozil konjiček
in dirjal po vasi galop:
»Hop-hop, hop-hop, hop-hop!«*

Franjo Lovšin.